

# הַמֵּאֲמָר הַשְּׁבוּעִי

**וספרתם לכם**

אדמו"ר הזקן

שבוע פרשת במדבר

## צוות המאמר השבועי:

**חברי המערכת:** מנחם מענדל רוזנצויג, אחיה מרקוביץ' ואביעד בר לוי.

**כותבים:** אשחר שפירא, אליוסף גל, ויוסף ברוך שטקל.

**הגהה ועריכה לשונית:** ישראל מאיר אופן, לוי יצחק וינגורט ועפר בן יעקב.

**עיצוב ועימוד:** איתמר סלע ואליה חי אופן.

**הו"ל:** שילה קליין ואהרן רוזנצויג.

**הפקה:** שלם נחמו הראל.

בע"ה

שבוע טוב ומבורך לכל החברים המתוקים!

השבוע אנו זוכים ללמוד מאמר יסודי לעבודת ימי ספירת העומר, מתוך הספר הקדוש "לקוטי תורה" של האדמו"ר הזקן.

את המאמר נפתח בהסבר על ההבדל בין עבודת ה"רצוא" של ימי הפסח לבין עבודת ה"שוב" של חג השבועות הבעל"ט. מתוך כך, תתברר לנו העבודה המיוחדת של ימי ספירת העומר כההליך מעמיק ויסודי עם הנפש הבהמית שלנו, שמטרתו לזכך אותה ולהאיר אותה, כדי שתהיה מוכנה לקבל את אור ה' במתן תורה.

בצורה נקודתית יותר, נראה גם את התפקיד של ה"עבודה שבלב - זו תפילה", שתכליתה לעורר את לבבנו לאהוב את ה' ולירא אותו, דרך התבוננות בגדולת ה' ובאהבתו אותנו.

נקודה מיוחדת שמופיעה במאמר היא דרך ההתמודדות עם לב קשה שאינו מתעורר לרגשות כלפי ה' יתברך. שימו לב...

אז שנזכה כולנו לספור ולהאיר את נפשותינו, ועל ידי זה יושפע שפע רב בכל העולמות!

אוהבים, חברי המערכת!!



# וספרתם לכם

## אדמו"ר הזקן – לקוטי תורה

### מבואר

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות כו'. הנה וספרתם הוא לשון בהירות כמו אבן ספיר וכן עשר ספירות הוא לשון בהירות. וזהו וספרתם לכם כו' היינו להמשיך עשר ספירות שיאירו לכם למטה! ולהבין זאת הנה פסח הוא יציאת מצרים וחג השבועות הוא מתן תורה וקודם קבלת התורה היו צריכים לספור ז' שבועות שלימות ואחר כך היו יכולים לקבל התורה?<sup>2</sup>

כשהתורה מצווה אותנו על ספירת העומר היא אומרת: "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות..." וכו'. המשמעות הפנימית של המילה "וספרתם" היא מלשון אור ובהירות, וכמו אחת מאבני החן שהיו בחושן ששמה היה "ספיר", כי המילה ספיר מסמלת אור ובהירות. כמו כן, הסיבה לכך שעשרת הכוחות שדרכם ה' מתגלה בעולם נקראים "עשר ספירות" היא שדרכם הקב"ה מאיר ומתגלה בתוך המציאות.

אם נסתכל על המילה "וספרתם" במשמעות של הארה, נוכל להבין יותר את כוונת התורה כשהיא מצווה "וספרתם לכם" - שהכוונה היא להמשיך ולגלות את עשר הספירות שיאירו לנו כאן למטה, שהספירה (ההארה) תהיה לכם.

על מנת להבין יותר מהו עניינה של ספירת העומר, צריך להתבונן בכך שמקומה של ספירת העומר הוא בין היציאה ממצרים בפסח לבין קבלת התורה

---

1 עיין בפרדס ש"ח פ"ב בשם ספר הבהיר אמאי אקרי ספירות ע"ש השמים מספרים כו'. ועיין בזהר תרומה קל"ו ב' מאי מספרים כו' דנהרין כו'.  
2 ועיין בזהר פ' אמור דף צ"ז.

בשבועות; כדי להגיע לקבלת התורה, צריכים לספור שבעה שבועות שלמים [וכמו שילך ויבאר באריכות].

כי הנה כתיב והחיות רצוא ושוב שלמעלה הכול בבחינת רצוא ושוב. וכמו כן פסח הוא בחינת רצוא ושבועות הוא בחינת שוב כי פסח הוא יציאת מצרים שהוא בחפזון כמו שכתוב ואכלתם אותו בחפזון. וכתיב בחפזון יצאת כו', כי אז היה התגלות אלקות מלמעלה כמאמר עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם בחינת חפזון ולעתיד כתיב כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כו' שלא יהיה בחינת חפזון אבל יציאת מצרים היה בחפזון כו'<sup>3</sup>, והיינו בחינת רצוא ממטה למעלה מה שאין כן שבועות הוא בחינת שוב שהוא בחינת מתן תורה גילוי רצונו למטה. כמו שכתוב וירד ה' על הר סיני המשכה מלמעלה למטה.

[כדי להבין מהו עניינה של ספירת העומר שבין יציאת מצרים למתן תורה, המאמר מתחיל בביאור ההבדל שבין יציאת מצרים למתן תורה.]

באופן כללי, בקשר שלנו עם הקב"ה ישנן שתי תנועות: התנועה הראשונה היא תנועה של "רצוא", מלשון ריצה וכמיהה לצאת מהחומריות ומהמגבלות של העולם הזה ולתת לנשמה לשוב ולהיכלל בבוראה ללא שום הסתרות והגבלות. לעומתה, התנועה השנייה נקראת "שוב", שהיא תנועה של שיבה למציאות הגשמית מתוך הבנה שכאן המשימה שלנו, וכאן ה' רוצה שנפעל לעשות לו "דירה בתחתונים" ולהאיר את החומריות.

התנועות האלה של "רצוא ושוב" משתלשלות מה"רצוא ושוב" שבעולמות העליונים; שם גם כן המלאכים וחיות הקודש חיים כל הזמן את ה"רצוא" - הריצה לצאת ממצויאותם ולהתבטל ולהיכלל לגמרי בתוך אור אין-סוף ברוך הוא - ולבסוף שבים חזרה למקומם ולעבודה הנדרשת מהם, וכפי שאומר הנביא יחזקאל: "והחיות רצוא ושוב".

את ה"רצוא ושוב" אנו פוגשים גם בהבדל שבין פסח לשבועות: ביציאת מצרים היה עם ישראל שקוע בעומק הקליפות, במ"ט שערי טומאה, עד כדי כך שכדי לצאת משם היינו צריכים שהקב"ה בכבודו ובעצמו יתגלה אלינו. רק לאחר שה' בעצמו התגלה אלינו ועורר אותנו, התרחשו היציאה והבריחה ממצרים, וזאת באופן של "בחיפזון" - שכן התעורר בנו רצון רק לרוץ ולברוח מהטומאה

---

<sup>3</sup> ועמ"ש מזה ברבות ס"פ בא ובמכילתא פ' בא פרשה ז' וע"ש והובא גם כן בילקוט פ' בא. וע' בספר של מינונים פרק ל"א ועמ"ש ס"פ וישב סד"ה כה אמר כו' ונתתי לך מהלכים אבל לעתיד לבוא כשיתגלה בחינת טובב כל עלמין כו' שיהיה גם השוב בחינת הליכה כמו הרצוא כו', ומ"ש סד"ה והיה מספר בני ישראל בעניין שלעתיד תהיה מעלת אתערותא דלתתא גדולה וגבוה לאין קץ כו'. ומכל זה יובן ענין כי לא בחפזון.

ומהלכלוך שבמצרים [אמנם, על הגאולה העתידה כתוב "כי לא בחיפזון תצאו", שכן מאחר שהגשמיות תזדכך, לא יהיה צורך לברוח ממנה באופן של חיפזון].

אך בניגוד ליציאת מצרים, שבה היה "רצוא" מלמטה למעלה, במתן תורה הייתה בחינת "שוב" - מלמעלה למטה; הקב"ה גילה על ידי נתינת התורה את רצונו כאן, בתוך הגשמיות. וזהו שכתוב: "וירד ה' על הר סיני" - שזהו מצב הפוך מהבריחה מהמציאות שהייתה ביציאת מצרים. במתן תורה באה אמירה מה' שיש לו עניין שנהיה דווקא בתוך המציאות הגשמית של העולם הזה.

זכירת יציאת מצרים בכל יום ויום

והנה כתיב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך וכמאמר רז"ל בכל דור ודור כו' שצריך להיות בכל יום בחינת יציאת מצרים, והיינו בקריאת שמע ואהבת כו'. וחזתם אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי כו'. ובפרט מן ברוך שאמר עד קריאת שמע הוא הכנה שיבוא לבחינת יציאת מצרים ואהבת כו'. והיינו כשיתבונן איך שכל צבא השמים לך משתחווים והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול כו' והחיות זעות מחיל כסא נושאות ומנושאות עם כסא אלף אלפים ורבוא רבבן ישמשוניה וכולם הם בחינת ביטול תמיד.

בנוגע לסיפור יציאת מצרים אנו רואים דבר מדהים: התורה מצווה אותנו לזכור בכל יום ויום את יציאת מצרים, כפי שכתוב "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך". ולא רק לזכור שהיה "אירוע" כזה, אלא כפי שחז"ל אומרים: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים" - כלומר, צריכה להיות אצל כל יהודי ויהודי בכל יום יציאת מצרים פרטית אצלו בנפש!

ומסביר אדמו"ר הזקן, שהיציאה שלנו ממצרים מתרחשת בתפילת שחרית בשעת קריאת שמע - כשמגיעים מקריאת שמע ל"ואהבת" [כמו שיבאר באריכות], ולבסוף לאמירת "אני ה' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים".

הדרך שלנו לצאת ממצרים על ידי התפילה היא בעיקר בהתבוננות ב"פסוקי דזמרא" ובברכות קריאת שמע; כשנתבונן איך שכל הנבראים הגשמיים והרוחניים בטלים בתכלית הביטול כלפי הקב"ה, ואיך שאלפי רבבות חיות הקודש והמלאכים, כל מה שהם עושים זה רק להשתחוות ולשמש את הקב"ה בביטול מוחלט - מיד נתמלא באהבה עצומה לה', ברצון לצאת מהמצרים וההגבלות של הגוף והגשמיות, ובקיצור: לצאת מעצמנו ולהיכלל בקב"ה בדבקות מוחלטת!

וזהו להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו שהוא בחינת הדר מלכותו שכולם בטלים לגביה ממש ונמשך להם הביטול על ידי שמשיגים כי מלכותך מלכות כל עולמים, פירוש מלכותך שחיות כל העולמות אינו אלא מבחינת מלכותך הארת שמו בלבד לא כמו שהנשמה מחיה את הגוף שעצמיות חיות הנשמה מלובש בתוך הגוף ממש, אבל מהותו ועצמותו רם ומתנשא כו' ואין שום דבר מלבישו כלל היה הוה ויהיה בלי שינוי כלל כמו שכתוב אני ה' לא שניתי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר שנברא כו' בלי שום שינוי כלל ואין שום דבר מכסה ומסתיר נגדו אלא רק הארת שם כבוד מלכותו בלבד זהו חיות והתהוות כל העולמות.

על הביטול המוחלט של המלאכים לקב"ה אנו אומרים בפסוקי דזמרא: "להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו"; והכוונה היא שהמקום שבו הכי מתבטא הכבוד וההדר של המלך הוא בכך שכל הממלכה בטלה אליו.

אך מהיכן המלאכים מקבלים את הכוח להתבטל לגמרי בכל כוחם אל הקב"ה? התשובה רמוזה בפסוק שלאחר מכן: "מלכותך מלכות כל עולמים". כשהם מבינים שכל העולמות, ואפילו העולמות הכי נעלים ורוחניים, מקבלים את החיות שלהם רק ממידת ה"מלכות" של הקב"ה - שזו המידה הכי חיצונית ונעלמת בקב"ה (עד כדי כך שהמלכות נקראת גם "הארת שמו בלבד"; שכשם ששמו של האדם הוא דבר חיצוני אצלו שאינו משקף דבר מפנימיותו, ובאותה מידה שקוראים לו פלוני יכלו לקרוא לו אלמוני, כך המלכות כביכול אינה מבטאת את "פנימיותו" של ה' יתברך) - אז הם משיגים שמהותו ועצמותו של ה' יתברך גבוהות בהרבה מכל גילוי אלוקות שהם מכירים, ואין שום מקום בכל מציאות העולמות שמסוגל להכיל אותו בלי שתבטל מציאותו.

ברגע שהמלאכים משיגים שכל חיות העולמות היא רק ממידת המלכות, ולעומת זאת הקב"ה עצמו מרומם ונעלה מכל מציאות אפשרית (שלא כצורה שבה הנשמה מחייה את הגוף, שבה כל פנימיות ועצמות הנשמה מתלבשת בגוף ושייכת למה שעובר עליו, ולא רק החלק החיצוני של הנשמה) - אז הם פשוט "משתגעים" מכך שהם חיים כדבר נפרד מה' ורק רוצים לבטל את מציאותם ולהיכלל בה' בלבד.

וזהו מלכותך מלכות כל עולמים היינו שכל עולמים אף שהן אלף אלפים ורבוא רבבן כמו שכתוב היש מספר לגדודיו ומן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו' עם כל זה הם אין ערוך כלל לגבי אורו כו' שהוא בחינת אין סוף ממש וכנודע שאפילו אחד לגבי רבוא

רבבן יש לו ערך שהוא חלק קטן ממנו. אבל רבוא רבבן לגבי בלי  
גבול בבחינת אין סוף ממש אין ערך כלל.

מההתבוננות בפסוק "מלכותך מלכות כל עולמים", לאחר שמשיגים שכל  
התהוות וחיות העולמות הן רק ממידת המלכות של ה' - שהיא דרגה חיצונית  
מאוד אליו - אז מפנימים עוד יותר כמה הקב"ה עצמו מרומם ונעלה אפילו  
מהעולמות העליונים; ועל אף שיש המון המון מלאכים, הם אינם נחשבים לכולם  
והם כאין וכאפס ביחס לה' יתברך.

שימו לב! כדאי להתבונן כאן בנקודה מדהימה שמודגשת במאמר:

באופן כללי, אפילו בין דבר גדול ועצום (כמו, למשל, האוקיינוס) לבין דבר  
קטן וזעיר (כמו, למשל, טיפה אחת מהאוקיינוס) - בסופו של דבר קיים ערך  
כלשהו; כלומר, האוקיינוס מורכב מהמון המון טיפות. אבל - תחזיקו חזק!.. בין  
הקב"ה בעצמו לנבראים אין שום ערך ויחס, אפילו לא למלאכים העליונים!!!

מהי הדרך לצאת ממצרים?

ועל ידי שמשיגים את כל הנ"ל על ידי זה הם בחינת ביטול תמיד  
ועל ידי התבוננות כל הנ"ל בעומק הדעת אזי ממילא יבא לבחינת  
רצוא בקריאת שמע להיות ואהבת את הויה אלקיך בכל לבבך  
לצאת מן המצרים וגבולים שכולם הם בחינת גבול, כמו מהלך  
ת"ק שנה הן בגשמיות הן ברוחניות הוא בחינת מצר וגבול  
המכסים ומסתירים להיות נראה ליש ודבר בפני עצמו רק לדבקה  
בו כו' שהוא בלי גבול בחינת אין סוף ממש. וזהו נקרא יציאת  
מצרים לצאת מן המצרים וגבולים כנ"ל, וזהו שבגלות מצרים  
נאמר בפרעה לא ידעתי את ה' ששם הויה"ה שהוא היה הויה ויהיה  
בלי שינוי לא ידעתי רק שם אלקים המכסה ומסתיר להיות יש  
ודבר בפני עצמו דוקא, וזהו לא ידעתי את הויה שהדעת היה  
בבחינת גלות. וזהו שחותם בק"ש אני הויה אלקיכם אשר  
הוצאתי כו' אני הויה דוקא.

כשמתבוננים יום אחרי יום, הן ב"פסוקי דזמרא" והן בברכות קריאת שמע,  
בעבודת המלאכים ובביטול המופלא שלהם לקב"ה, עד שמגיעים להשגת  
הדברים בצורה שבה הם יתיישבו על השכל שלנו - אז אנו מצליחים סוף סוף  
לצאת מהמקום הזה בנפש שלנו שמגביל את האהבה הגדולה שלנו לה' יתברך  
ונותן לנו כל הזמן להרגיש שאנו המציאות העיקרית כאן, ופשוט להתמלא  
ברצונות עזים להידבק ו"להסתער" על ה' בכל כוחנו.

לאחר שהבנו מהי יציאת מצרים המתרחשת בנפשנו, ניתן להבין למה התכוון פרעה כשאמר: "לא ידעתי את הוי"ה". פרעה אומר שהוא אינו מכיר את שם הוי"ה, המסמל את מהותו של הקב"ה המרוממת מעלה מעלה מהעולמות, שעליה נאמר "היה הוה ויהיה" - ששום דבר אינו יכול, חס ושלום, ליצור שינוי בה'. הוא מכיר רק את שם "אלוקים" (העולה בגימטרייה "הטבע"), השם שממנו מגיעה התחושה של הישות והנפרדות מה'. על כך אומר פרעה שבמצרים לא יודעים את שם הוי"ה; והיינו, כי במצרים נמצאים בבחינה של "לא ידעתי" - שהדעת נמצאת בגלות, וממילא השם השורר בתוך המצרים הוא "אלוקים" ולא "הוי"ה". לכן נאמר: "אני הוי"ה אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" - דווקא שם הוי"ה הוא הכוח המוציא אותנו מהמצרים והמגבלות!

תפילה - אהבה-יראה-רחמנות

וזהו מאמר רז"ל תפלות אבות תקנום. פי' אבות הם חג"ת [חסד גבורה תפארת] שנמשך מהם אהבה ויראה ורחמנות שהם אברהם יצחק ויעקב. והיינו שכל התפלה היא בג' מיני פסוקים, היינו פסוקים של חסד שנעשה מהם בקריאת שמע ואהבת כו' על ידי ההתבוננות כנ"ל שהוא בחינת אברהם אוהבי להיות גילוי האהבה בנפש בחינת רצוא ועל ידי זה אחר כך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך ודברת בם כו'.

עד עכשיו ראינו שעל ידי ההתבוננות בביטול המלאכים לה' אפשר לצאת מההגבלות ומהמצרים, ולגלות את האהבה הגדולה לה' שמסתתרת בתוכנו; אך ישנה התבוננות נוספת שמלווה אותנו לאורך כל התפילה.

ההתבוננות הזו מיוסדת על דברי הגמרא במסכת ברכות: "תפילות אבות תיקנום". פשט הגמרא הוא שהאבות הקדושים תיקנו את שלוש התפילות שאנו מתפללים בכל יום; אך הפנימיות ועומק הדברים מלמדים אותנו באיזה אופן נתקנה התפילה. כלומר, פירוש המילה "אבות" (במישור הספירות) הוא שלוש הספירות: חסד, גבורה ותפארת, המקבילות לשלושת האבות: אברהם מסמל את מידת החסד והאהבה (ומכאן הכינוי המקובל: "אברהם אוהבי"); יצחק מסמל את מידת הגבורה והיראה ("פחד יצחק"); יעקב מסמל את מידת התפארת והרחמים. וזהו "תפילות אבות תיקנום" - שחלקי התפילה ספוגים בשלוש התנועות הללו: אהבה, יראה ורחמנות.

עניינם של הפסוקים והחלקים בתפילה המבטאים את מידת החסד הוא שבעזרתם ועל ידם נצליח, בסופו של דבר, לגלות ולחשוף בקריאת שמע את האהבה שבתוכנו (כפי שראינו בהרחבה בפסקאות הקודמות). עד שעל ידי הגעה לבחינה זו של "ואהבת... בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", כשאהבת ה' גלויה

בנפשנו, מתקיים בנו גם "והיו הדברים האלה... ודברת במ" - כך שהדבר שהכי יעניין אותנו והכי נתעסק בו יהיה התורה והמצוות!

ואף שבפרשה שניה כתיב ואספת דגנך עם כל זה נעשה תורתך קבע ומלאכתך עראי, וזהו כי האדם עץ השדה שהוא כמו אילן הצומח בארץ שהעיקר הוא הפרי שעליו עם כל זה יש גם קוצין ועלין וגוף האילן והעיקר הוא רק הפירות כו', כמו כן האדם העיקר הוא הפרי היינו תורה ומצות כמאמר רז"ל מאי פרי מצות וזהו ענין תורתך קבע ושאר כל צרכי גופו הם כמו העלים לגבי הפרי, וזה נעשה הכול מבחינת ואהבת כו' שהוא בחינת אברהם, וכן יצחק בחינת גבורה שנעשה מזה בחינת יראה בנפש פחד יצחק.

יש משהו קצת לא ברור בפרשיות קריאת שמע: איך לאחר שמגיעים לאותה אהבת ה' שראינו - שהיא יציאת מצרים שבנפשנו - ועד שמגיעים ל"והיו הדברים האלה... ודברת במ", שבו כל מה שמעניין אותנו הוא עסק התורה; פתאום בפרשייה השנייה מוזכר 'עסק השדה' - "ואספת דגנך וגו'" - ונשאלת השאלה: איך קשורה ההתעסקות בשדה כשמגיעים לאהבת ה' שכזו?!

אלא העניין הוא שאנו מתמלאים באהבת ה' גדולה כל כך, עד שאיננו צריכים להתנתק ולהתנזר מהגשמיות; אלא אנו יכולים עדיין לעבוד בשדה ולהתפרנס, אך כל מה שנעשה יהיה בבחינת "תורתך קבע ומלאכתך עראי" - כך שהמקום שבו הראש "מונח" הוא בתורה ובמה שה' רוצה ממני, וההתעסקות בענייני העולם הזה נעשית מתוך המודעות הזו.

על פי זה יוצא הסבר מופלא בפסוק "כי האדם עץ השדה": כשם שבעץ ישנם פירות אך ישנם גם קוצים, ענפים ועלים - כך ממש גם באדם: העיקר הוא הפרי (התורה והמצוות), אך עם כל זה ישנם גם דברים נוספים (הפרנסה וכדומה), המהווים את ה"ענפים" וה"עלים" המקיפים את העיקר.

המידה השנייה המופיעה בתפילה היא מידתו של יצחק - הפסוקים והחלקים בתפילה המעוררים אותנו ליראת ה' מצד רוממותו וגדולתו של הקב"ה.

יעקב - מידת הרחמנות

ובחינת יעקב הוא בחינת רחמנות דהיינו מי שלבו כלב האבן שאף שמתבונן בכל הנ"ל לא יבא לבחינת ואהבת שבקריאת שמע מחמת שקשור מאד בהבלי העולם להיות יש ודבר בפני עצמו ומחמת זה לבו כלב האבן, אזי העצה לזה הוא לעורר רחמים רבים על נפשו, וכמו שכתוב ליעקב אשר פדה את אברהם וזהו

## על ידי פסוקי רחמנות שבתפלה והוא המלך המרום כו' ברחמיך הרבים רחם עלינו.

המידה השלישית המופיעה בתפילה היא מידת הרחמנות. את מידת הרחמנות אנו נדרשים לעורר בעיקר כאשר - על אף שאנו מתבוננים בכל הגדולה והרוממות המופלאה של ה', ובביטול של כלל הבריאה והמלאכים אליו - הדבר אינו מעורר אותנו לאהוב את ה' בכל כוחנו (וכפי שאומרים היום: "זה לא מזיז לנו"...). הסיבה שהתבוננות זו אינה מעוררת אותנו היא היותנו מגושמים מאוד; ראשנו מונח לרוב עמוק מאוד בתוך הגשמיות והחומריות של העולם הזה, וזהו הדבר העיקרי המעסיק אותנו.

אז אם בגלל השקיעות הגדולה בעולם הזה לא מצליחים להתפעל מגדלות ה', והדבר אינו מעורר בפנים אהבה אליו - כאן מגיעה מידת הרחמים. במצב כזה, צריך לעורר רחמים רבים מלמעלה כדי לצאת מהמצב ה"מביך" הזה; ודבר זה מרומז בפסוק "ליעקב אשר פדה את אברהם" - שלפעמים יש לעורר את האהבה (אברהם) על ידי הרחמנות (יעקב).

אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל ולא נבוש לעולם ועד. פירוש כי הנה כתיב כי לא יראני האדם וחי ואמרו רז"ל בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים כי בחייהם שהנפש מלוכש בגוף ומכסה ומסתיר עליו להיות נראה לו זה העולם ליש ודבר בפני עצמו. אבל בצאת הנפש מהגוף אזי רואים שבאמת מהותו ועצמותו כו' היה הוה ויהיה בלי שום שינוי ואין שום דבר יכול להלבישו כלל ולהסתירו והיה מקח טעות לגמרי מה שהיה נראה לו העולם ליש ודבר בפני עצמו, ואזי הבושה גדולה עד למאד על שכל מחשבותיו ומגמותיו היו בהבלי העולם ובעסקיו כאלו הוא דבר בפני עצמו ממש והוא חוצפא והעזה גדולה כו'. ולכן בקשתנו ברחמיך הרבים רחם עלינו ותן בלבנו בינה היינו להבין דבר מתוך דבר היינו אף בעוד שהנשמה מלוכש בגוף יבין וישכיל שבאמת הכל בטל בתכלית כמו קודם שנברא העולם בלי שום שינוי ממש כנ"ל ולא נבוש לעולם ועד. בכדי שלא יהיה אח"כ הבושה לעולם ועד. וזהו ליעקב אשר פדה את אברהם<sup>4</sup>.

---

4 עיין בד"ה מה יפו פעמיך.

הדרך לעורר רחמים בתפילה מתוארת בברכת "אהבת עולם": "אבינו האב הרחמן המרחם, רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל... ולא נבוש לעולם ועד".

כאשר אנו מבינים שהנפש שלנו רק "כבולה" כאן בעולם הזה בתוך הגוף החומרי, ושהגוף הוא שיוצר את תחושת הישות שלנו - את אותה הרגשה שאנו מציאות כביכול עצמאית ונפרדת מה' - אנו מתעוררים. כשמבינים שבסופו של דבר, כשהנפש תצא מהגוף ותחזור למקור חוצבה, נראה בחוש שהאמת היא שהקב"ה עצמו הוא "היה הוה ויהיה", והוא המציאות היחידה ואין שום דבר שמשנה זאת חלילה, ושהעולם הזה באמת אינו נפרד מה' כלל - אז מתמלאים בבושה נוראית על הדרך שבה חיינו כאן בעולם, ועל עד כמה הראש והמגמה שלנו היו שקועים עמוק בתוך הבלוף החומרי הזה.

ועל זה אנו מתפללים: "אבינו אב הרחמן המרחם, רחם עלינו". הרחמים יתבטאו בכך ש"תן בלבנו בינה להבין"; עניינה של הבינה הוא להבין דבר מתוך דבר, ואנו מבקשים מה' יתברך שירחם עלינו וייתן בנו את הכוח להבין את התכלית האמיתית כבר כאן, בעוד הנשמה בגוף. על ידי כך יתקיים בנו: "ולא נבוש לעולם ועד", בעזרת השם!

והנה כל הנ"ל שהוא בחינת רצוא יציאת מצרים אינו אלא לנפש האלוקית בלבד שהיא בחינת גלות בתוך מצרים וגבולים המכסים כו', וכמו שאמר פרעה לא ידעתי את הויה כו', וכמו שכתוב אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך כו' שזהו שנאמר ליעקב שהוא הנפש האלוקית בלבד. יו"ד עקב יעקב חבל נחלתו כי חלק הויה עמו, כמו שכתוב וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' שישראל בלבד שהוא הנפש האלוקית כי ישראל עלה במחשבה ישראל לי ראש כו' וישראל בלבד ראו אשר עשה הויה כו', וכמו כן בקריאת שמע בחינת רצוא יציאת מצרים הנ"ל ואהבת כו' אינו אלא לנפש האלוקית בלבד.

כדי להבין מהו עניינה של ספירת העומר, התחלנו בלהבין מהי יציאת מצרים - שספירת העומר מקשרת בינה לבין מתן תורה. לאחר שנגענו בדברים באריכות, הן בתנועה של עם ישראל ביציאת מצרים והן בתנועת הנפש, מהי תנועת נפשו של כל יהודי כשהוא יוצא ממצרים, כעת המאמר מחדד לנו עוד יותר שכל התנועה הזו של ה"רצוא" והיציאה ממצרים מתרחשת בנפש האלוקית בלבד!

כלומר, החלק בנפש שלרוב נמצא אצלנו מכוסה עמוק בפנים, ושאותו צריך לגלות ולחשוף על ידי ההתבוננויות שראינו באריכות, הוא הניצוץ האלוקי

שבתוכנו (הנקרא "חלק א-לוה ממעל" - הנפש האלוקית), עליו נאמר בגלות מצרים "לא ידעתי את הוי"ה" - שחלק הוי"ה שבנו נמצא בגלות. כמו כן, ניתן ללמוד שמדובר בנפש האלוקית מכך שכאשר הניצוץ בגלות הוא נקרא בשם "יעקב"; שכן כשה' אומר "אנכי ארד עמך מצרימה", פסוק זה נאמר דווקא ל"יעקב", והיינו, שהחלק א-לוה ממעל שיורד לגלות בעולם נקרא "יעקב", כי ה' י' (ראש האותיות של שם הוי"ה) נמצאת בגלות בעקב. לעומת זאת, כאשר הניצוץ האלוקי שבתוכנו אינו בגלות ובמצרים אלא בשעת גדלות, הוא נקרא בשם "ישראל" - ככתוב: "וירא ישראל את ה' הגדלה"; והיינו "לי ראש" (אותיות ישראל).

אם כן, נמצא שגם יציאתם של בני ישראל ממצרים וגם היציאה שלנו בתפילה מה"מצרים" - שייכות לנפש האלוקית; אך כדי למשוך איתנו את הנפש הבהמית, דרוש משהו אחר לגמרי:

#### ספירת העומר שייכת לנפש הבהמית

אבל נפש הבהמית מכל מקום הוא רוצה לאכול כמעשה בהמה כו', וכדי לקבל את התורה שהוא גילוי רצונו יתברך כביכול למטה הוצרך להיות מקודם בחינת ביטול נפש הבהמית גם כן<sup>5</sup>, והיינו על ידי הנפת העומר וספירת העומר, כמו שכתוב והניף את העומר לפני הוי"ה לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן.

אצל הנפש הבהמית הכול שונה; אצלה לא קיים בטבעיות הרצון "להסתער" על ה' שרק צריך לחשוף אותו (כפי שקיים בנפש האלוקית), אלא היא צריכה לעבור תהליך של זיכוך כדי שגם בה תהיה האלוקות בגילוי.

לכן, בשביל להגיע למתן תורה בשבועות - לגילוי אלוקות כאן למטה בעולם הזה - לא מספיקה יציאת מצרים; שהרי כפי שאמרנו, היא מועילה רק לנפש האלוקית. עלינו לפעול גם בנפש הבהמית שלנו ביטול לה', ואת זאת עושים על ידי הנפת העומר (ביום השני של פסח, "ממחרת השבת", היה הכהן מניף אל על את מנחת העומר שהייתה עשויה משעורים) וספירת העומר (שכידוע מתחילה אף היא מיד לאחר יציאת מצרים, וכבר במוצאי יום טוב ראשון של פסח מתחילים לספור).

כי הנה העומר הוא מן השעורים שהוא מאכל בהמה וכמו כן למעלה יש גם כן בחינת בהמה והוא המרכבה העליונה פני אריה אל הימין ופני שור מהשמאל כי חיה בכלל בהמה כמו שכתוב על הים שעשה שלמה עומד על שנים עשר בקר שלשה פונים

---

5 ועמ"ש ע"פ אדם כי יקריב כו' תקריבו כו' ע"ש.

צפונה כו' שהיא המרכבה העליונה והים עליהם מלמעלה שהיא  
בחינת ים העליון בחינת בהמה רבה שם ב"ן גימטריא בהמה  
שהוא שרש המרכבה לפני אריה כו', והמרכבה הנ"ל הוא שרש  
ומקור לכל הבהמות ונפש הבהמית שלמטה שנמשכים ממנה.

[על מנת להבין כיצד הנפת העומר וספירת העומר משפיעות על הנפש  
הבהמית, עלינו להתבונן תחילה במהות ה"עומר" ובשורשו, וכן להתבונן  
בשורשה של הנפש הבהמית.]

מנחת העומר, שאותה היו מקריבים בבית המקדש בט"ז בניסן, הייתה  
עשויה משעורים (כל המנחות במקדש היו עשויות מחיטים, מלבד מנחת סוטה  
ומנחת העומר). וצריך להבין: מדוע השתמשו להכנתה דווקא בשעורים? הרי  
השעורים משמשים בעיקרם מאכל לבהמות, ולכאורה אין זה ראוי להביא מהם  
מנחה לבית המקדש!

אלא שהתשובה לכך נעוצה בהבנת העומק והפנימיות של ה"בהמה"  
וה"שעורה"; שכן למעלה, ב"עולמות העליונים" - המקום שבו נמצא השורש  
והמקור לכל דבר הקיים בעולמנו - קיימת גם כן בחינת "בהמה"! אולם ה"בהמה"  
שלמעלה רחוקה מאוד מהבהמה הגשמית המוכרת לנו; ה"בהמה" היא כינוי  
לחיות הקודש ולמלאכים העליונים שב"מרכבה העליונה". בתחילת ספר  
יחזקאל מתואר גילוי השכינה בעולמות העליונים כ"מרכבה" המורכבת מארבעה  
פנים: פני אריה<sup>6</sup>, פני שור, פני נשר ופני אדם; ומעל מרכבה זו ניצבת דרגת "אדם  
העליון".

בדומה ל"מרכבה" שבספר יחזקאל, בספר מלכים מתואר כי שלמה המלך  
בנה לבית המקדש כיור מפואר ("ים של שלמה"), שהיה בנוי כך שה"ים" (בריכה)  
מונח על גבי שנים עשר שוורים - שלושה שוורים לכל אחד מארבעת הצדדים -  
והכול עשוי נחושת. ובקבלה מוסבר, כי הכיור הזה מרמז ל"מרכבה", שהיא  
השורש והמקור למרכבה שביחזקאל: ה"ים" מלמעלה הוא השורש לכל  
המלאכים, והוא הדרגה הנקראת בקבלה "ים העליון" - שהיא ספירת המלכות<sup>7</sup>  
כפי שהיא בעולם האצילות. כמו כן, דרגה זו נקראת גם "בהמה רבה" (כלומר,  
הבהמה העליונה)<sup>8</sup>, והיא השורש לכל המלאכים וחיות הקודש.

אולם, לא רק החיות והמלאכים העליונים השתלשלו מבחינה גבוהה זו של  
ה"בהמה רבה", אלא שלאחר צמצומים רבים מספור, גם כל הבהמות בעולם

---

6 אמנם גם בחינת "פני אריה" וגם בחינת "פני שור" הן חיה ולא בהמה; אך בכל זאת, הן נחשבות גם כן  
בבחינת "בהמה", וזאת על פי הכלל הידוע בכמה מקומות בחז"ל ש"חיה בכלל בהמה".

7 הסיבה לכך שספירת המלכות נקראת "ים" היא, שכשם שהים טומן בתוכו מציאות שלמה, כך גם  
ספירת המלכות מסתירה את המידות והמוחין שלמעלה ממנה.

8 השייכות בין ספירת המלכות לבחינת "בהמה רבה" נרמזת בכך שהמלכות נקראת שם ב"ן, ושם ב"ן  
עולה בגימטריא בהמה (52). [שם ב"ן פירושו מילוי ההין של שם הוי"ה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה].

הגשמי שלנו השתלשלו משם. בנוסף - וזהו החלק הנוגע לנו ביותר - גם הנפש הבהמית שלנו השתלשלה מאותה בחינה גבוהה, עד ששכנה ממש בתוכנו. אמנם, למרבה הצער, כשהנפש הבהמית הגיעה אלינו היא כבר השתנתה מן הקצה אל הקצה: במקום שהתאוות של ה"בהמה" יהיו רק להתבטל לה' ולעבוד אותו (כפי שקיים אצל המלאכים וחיות הקודש), אצלנו ה"בהמה" כבר מלאה בתאוות גשמיות ובאינטרסים אישיים.

ושעורה שעור ה' והיינו מברורים שלמטה שנבררים ונכללים  
בחינת בהמה רבה הנ"ל כמאמר יוצר משרתים שיש מלאכים  
שהם בטלים בכל יום ונבלעים ונכללים בחינת בהמה רבה הנ"ל.  
כמו המאכל שעורים שנבלע בבהמה שלמטה וחוזרים  
ומתחדשים בכל יום כו'.

[על מנת להבין מדוע מנחת העומר באה מן השעורים (מאכל הבהמות), פתחנו בהבנת הבחינה הרוחנית הנקראת "בהמה". לאחר שהבנו שה"בהמה" הרוחנית היא לא פחות מאשר המקור והשורש לכל המלאכים וחיות הקודש (מלכות דאצילות), ניגש כעת להתבונן במה "אוכלת" אותה "בהמה" - מהי ה"שעורה" שם למעלה.]

בזוהר כתוב שהמילה "שעורה" רומזת ל"שעור ה'" (מלשון שיעור ומידה). הכוונה היא, על פי הידוע בתורת הקבלה, שכל השפע והחיות האלוקית הנמשכים מה' להחיות את העולמות, משתלשלים מספירות המוחין והמידות שבעולם האצילות עד לספירת המלכות דאצילות (הנקראת גם "בהמה רבה"). מהמלכות, השפע הכללי היורד לעולמות מתחלק ומצטמצם לפי ה' גבורות. כלומר: עניינה של מידת הגבורה הוא לצמצם את ההשפעה המגיעה מה', ובתוכה קיימים חילוקים שונים הנקראים בקבלה "ה' גבורות" - צמצומים אלו פועלים כך שההשפעה תרד בהתאם לשיעור ולערך של כל נברא ונברא.

כשם שהשפע האלוקי היורד ומתלבש בתוך העולם משתלשל מהבחינה הנקראת "בהמה רבה" דרך ה"ה' גבורות", המשפיעות לכל מקום שפע וחיות לפי השיעור הנדרש לו - כך גם כאשר אנו מבררים כאן בעולם הזה את השפע האלוקי ש"נפל" והתלבש בתוך הגשמיות: על ידי קיום מצוות מעשיות בחומר הגשמי (כגון תפילין העשויים מעור בהמה) ושימוש בו כפי שה' רוצה מאיתנו, השפע עולה חזרה למעלה בדמות מלאכים (כמאמר חז"ל ש"מצווה בוראת מלאך") - אלו חוזרים כביכול מה"ה' שעורים" ("ה' גבורות") ונכללים שוב ב"בהמה רבה". נמצא, אם כן, שגם הבחינה הרוחנית הנקראת "בהמה" (שהיא מקור הבהמה הגשמית) "אוכלת" שעורים; ועל פי זה נבין מדוע מנחת העומר מגיעה מן השעורה:

הנפת העומר על ידי הכהן

וזוהו יניפנו הכהן שהוא בחינת חסד העליון העלה את בחינת  
בהמה רבה הנ"ל<sup>9</sup> על ידי עומר שעורה שעור ה' הנ"ל. לפני הויה  
למעלה מהו"ה כנודע. וזוהו ממחרת השבת ולא ממחרת יו"ט  
שהוא למעלה מבחינת שבת וד"ל.

בהמשך להבנת מהו "מאכל הבהמה" ברוחניות, המסמל בעצם את מנחת  
העומר כפי שהיא ברוחניות - נתבונן כעת מיהו אותו הכהן המניף את מנחת  
העומר, כפי שהוא מופיע בפנימיות הדברים:

פעמים רבות בתורת החסידות, הכהן מסמל את מידת החסד (בפשטות,  
הדבר מבוסס על התיאור של לוי בפרשת "וזאת הברכה": "איש חסידך"). כאן  
אצלנו הכוונה היא, שלאחר שאנו פועלים את הבירור על ידי עשיית המצוות  
והשימוש בעולם באופן שה' רוצה מאיתנו, הניצוצות עולים חזרה לשורשם  
ב"בהמה רבה" (מידת המלכות דאצילות). בשלב זה מגיעה עבודת הכהן: כאשר  
הוא מניף את מנחת העומר בבית המקדש, הוא בעצם מעורר את מידת החסד  
העליונה כדי להעלות את ה"עומר" למקום נעלה אף יותר משורשו -

על ידי התנופה בבית המקדש, הכהן מעלה את העומר לדרגה הנקראת  
"לפני הויה", כפי שכתוב בפסוק: "והניף את העמר לפני הויה" - והביטוי "לפני  
הויה" פירושו למעלה משם הויה (שכן המילה "לפני" מתפרשת גם כ"קודם  
ל..."). על ידי הנפת הכהן, העומר עולה למקום גבוה כל כך - מקום שהוא עוד  
לפני התלבשותו של הקדוש ברוך הוא בשם הויה המהווה את העולמות.

לאחר כל מה שהסברנו עד עכשיו, יובן גם מדוע בספירת העומר נאמר  
"ממחרת השבת" ולא 'ממחרת יום טוב', על אף שבאמת הקרבת העומר מתבצעת  
תמיד לאחר יום טוב ולא דווקא לאחר שבת. אלא שהתורה באה לרמוז לנו שעל  
ידי מנחת העומר מגיעים למדרגה שהיא למעלה אפילו מבחינת השבת: שבת היא  
הזמן שהעולמות מתעלים מהחיות המצומצמת של שם "אלוקים" לחיות שבאה  
משם הויה, ועל ידי העומר אנו מתעלים למעלה גם מבחינה זו!

ספירת העומר - העבודה שלנו!

ועל ידי זה אח"כ על ידי ספירת העומר היו המשכות מקיפים  
מלמעלה למטה לעומר כו'. וזוהו היום יום א' לעומר יום הוא  
בחינת חסד כמו שכתוב יומם יצוה ה' חסדו והיינו בחינת חסד  
עליון להמשיך מלמעלה מעלה לבחינת עומר כדי שיהיה ביטול  
הרצון מגופש הבהמית גם כן דווקא, וזוהו לרצונכם כדי שיהיה  
ביטול הרצון שלכם על ידי המשכת המקיפים הנ"ל על ידי ספירת

---

9 עיין בזהר פ' בלק דקפ"ח ע"ב.

העומר כו', וזהו וספרתם לכם היינו להמשיך הארת המקיפים הנ"ל שהוא ממחרת השבת דווקא כנ"ל לכם למטה להפוך את נפש הבהמית גם כן שיהיה ביטול רצונכם, וזהו מיום הביאכם את עומר פי' מאותו יום שהניפו את העומר שהוא לפני הויה אזי וספרתם לכם תמשיכו לכם על ידי ספירת העומר שבע שבתות שהם מ"ט מדות.

אם נעצור רגע ונסתכל על המאמר מהצד, התגובה שלנו מן הסתם תהיה: 'הכול טוב ויפה; שמחנו לשמוע שהמצוות והמעשים הטובים שאנו עושים עולים עד למקום הגבוה שנקרא 'בהמה רבה', אבל מה זה עוזר לנו?! תכל'ס, אנחנו תקועים כאן עם נפש בהמית שכנראה לא מספיק קלטה מהו השורש שלה, ובסופו של דבר נשארנו פחות או יותר עם אותן תאוות'. אך מסתבר שבהשגחה פרטית גם הקדוש ברוך הוא 'חשב' על הבעיה הזו, ולכן זכינו, בנוסף למצוות הנפת העומר, גם למצוות ספירת העומר.

עניינה של ספירת העומר הוא, שלאחר שהכהן מניף את קרבן העומר ומעלה אותו לבחינה הגבוהה שלמעלה מהו"ה, על ידי הספירה אנו ממשיכים את אותם אורות גבוהים (הנקראים "מקיפים", מכיוון שהם נעלים מאוד עד שאינם יכולים להצטמצם ולהתלבש בתוך המציאות, אלא רק להקיף אותה ולהשפיע חיות מבחוץ) לנפש הבהמית שלנו, עד שגם היא תרצה להתבטל לה'.

וזה בדיוק מה שאנו אומרים בנוסח הספירה: "היום יום אחד לעומר" (וכן על זה הדרך) - והיינו שעל ידי הספירה אנו ממשיכים הארה מהבחינה הגבוהה שנקראת "חסד העליון". זהו עניין ה"יום", שכן היום מסמל אור וחסד, אל הנפש הבהמית שלנו הנקראת "עומר" (מאכל בהמה). על ידי המשכת הארה זו, נוכל למשוך את הרצונות של הנפש הבהמית שלנו גם כן לקדושה.

כמו כן, גם בלשון הפסוק אנו רואים שזהו תוכן הציווי של ספירת העומר: "והניף את העמר לפני הוי"ה לרצונכם" - שההנפה "לפני הוי"ה" תפעל שינוי ב"רצונכם", ברצונות של הנפש הבהמית שלנו. ועכשיו, אם נחזור לתחילת המאמר, לפירוש הפנימי של הציווי "וספרתם לכם" (ספירה מלשון הארה), נשים לב שתוכן הספירה הוא שנמשיך עלינו הארה מאותה בחינה של "יום הביאכם את עמר התנופה" (ששם הקרבן עלה עד "לפני הוי"ה") עד אלינו. כלומר, "וספרתם לכם" פירושו, שעל ידי הספירה במשך מ"ט הימים שבין פסח לשבועות, נאיר בתוכנו עד כדי כך שהנפש הבהמית שלנו, שממנה מגיעים כל הרצונות הטבעיים שלנו, תאיר ותזרח גם היא באור אלוקי!!!

מתן תורה - שבועות

ואז היה יכול להיות אח"כ מתן תורה בשבועות שהוא גילוי רצונו ממש מלמעלה למטה שהוא למעלה מתפלה שהוא בחינת יציאת

מצרים שהוא הרצוא כנ"ל, ואהבת בכל לבבך שעדיין אינו בחינת ביטול בתכלית כי יש מי שאוהב כו', מה שאין כן בלימוד התורה שהוא דבר ה' ממש בפיו כמו שכתוב ואשים דברי בפיך דברי ממש, אני המשנה המדברת בפיך, וכמאמר רז"ל אלו ואלו דברי אלקים חיים כו' שהם דברי אלקים ממש גילוי רצונו ממש למטה, וזהו ודברת בם בם ממש והוא בחינת ובכל נפשך היינו לקשר מחשבה במחשבה כו"י<sup>10</sup>.

[עד כאן למדנו כיצד ביציאת מצרים הנפש האלוקית שלנו משתחררת מהמצרים שלה, ואיך מיד לאחר מכן, על ידי הנפת העומר וספירת העומר, אנו מצליחים להאיר גם בנפש הבהמית את אור ה'. ועכשיו, אם כן, נשאלת השאלה: מדוע אנו צריכים את חג השבועות?]

בחג השבועות מתרחש דבר מופלא מאוד: הקדוש ברוך הוא מגלה את הרצון שלו כפי שהוא למעלה כאן למטה, בתוך העולם הגשמי שלנו, על ידי נתינת התורה והמצוות. כשלומדים תורה, הקשר והביטול לה' גבוהים ועמוקים הרבה יותר מאותה אהבה שאליה מגיעים בתפילה (היציאה מהמצרים שמתרחשת בקריאת שמע); וזאת משום שהביטול לה' שאלינו אנו מגיעים בתפילה, משאיר בסופו של דבר מקום למציאות שלנו - כלומר, האישיות שלנו נוכחת, אלא שהיא מתבטלת לה'. אך שימו לב: בלימוד התורה אנו מתאחדים עם הקדוש ברוך הוא לגמרי!!!

הסיבה שבלימוד התורה אפשר להגיע לביטול מוחלט לה' היא על פי דברי חז"ל: "ואשים דברי בפיך" - דהיינו שהתורה שאנו לומדים היא ממש ה"דיבור" של ה', שאותו הוא שם בפיו בשעת הלימוד שלנו; וזהו גם מה שכתוב: "אני המשנה המדברת בפיך". לכן, כשאנו מקיימים את הציווי "ודברת בם", אנו צריכים לדעת ש"בם" הכוונה לדברים שה' עצמו - "אנכי" - מצווך היום".

אך לצערנו, הלימוד שלנו לרוב לא בדיוק נראה כך. הסיבה לכך היא, שבשביל שלימוד התורה יביא אותנו לביטול מוחלט, צריכים קודם כל לקשר את הרצונות והמחשבות שלנו לה' על ידי שנצא מהמצרים וההגבלות שלנו (כמו שראינו באריכות בתחילת המאמר).

אך הנה אמרו רבותינו ז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו שמאחר שהוא יש ודבר בפני עצמו אזי אף כשמדבר דברי תורה אין זה דבר ה' כלל ואין זה גילוי רצונו כלל, רק צריך להיות מקודם בחינת הרצוא יציאת מצרים ממטה למעלה כנ"ל,

---

10 ועמ"ש סד"ה וארא אל אברהם.

ועל ידי זה רוח אייתי רוח ואמשיך רוח כי באתערותא דלתתא  
אתערותא דלעילא ומעורר למעלה המשכת רצונו כביכול למטה.

בגמרא (יבמות) נאמר: "כל האומר אין לי אלא תורה - אפילו תורה אין לו".  
כלומר, אם לימוד התורה הוא באופן של לימוד בלבד ללא קיום המצוות, הרי  
שאינ כאן ביטול לרצון ה', אלא הלימוד נובע רק מרצון עצמי (שהרי אם הלימוד  
היה משום שכך ה' רוצה, ברור שהיה מלווה בקיום המצוות, שגם אותן ה' רוצה).  
במקרה כזה "אפילו תורה אין לו", שכן לימוד תורה בצורה כזו אינו מגלה את  
רצון ה', וממילא תורתו אינה "דיבורו של ה'" כביכול.

אז כדי שבלימוד שלנו נגלה את רצונו של ה' בעולם (ולא חלילה להפך),  
עלינו להתאמץ ולצאת מהמצרים שלנו. בכך נעורר את הקדוש ברוך הוא לרצות  
"להיפגש" איתנו, על ידי המשכת וגילוי רצונו בתורה הקדושה.

אך שיתלבש בדברים גשמיים כמו תרומות ומעשרות וקרבנות כו'  
ולאו אורחא דמלכא לאשתעי במלין דהדיוטא כו', ועל זה היה  
צריך מקודם שיניף הכהן את העומר שהוא שעורה שעור ה'  
מיכלא דבהמה רבה הנ"ל לפני הויה למעלה מהויה כנ"ל, ועל  
ידי זה אח"כ על ידי ספירת העומר היה המשכת המקיפים למטה  
לעומר וספרתם לכם כו' שבע שבתות כו', והיה יכול להיות אח"כ  
מתן תורה בשבועות שהוא גילוי רצונו כביכול למטה באותיות  
התורה".

[לאחר שהבנו מדוע צריך להקדים את יציאת מצרים (יציאת הנפש  
האלוקית ממצריה) לנתינת התורה בשבועות, עדיין לא ברור מדוע צריכים  
להקדים את הנפת וספירת העומר לנתינת התורה].

בגילוי התורה והמצוות כאן בעולם הזה, צריכה להתעורר אצלנו תמיהה  
גדולה: איך הקדוש ברוך הוא, מלכו של עולם, "הלביש" את עצמו וגילה את רצונו  
בתוך המציאות הגשמית? הרי לכאורה יש בכך משום זלזול בו והמעטת ערכו,  
חס ושלו!

אלא שכאן נכנסת לתמונה הנפת העומר וספירת העומר: כשהכהן מניף את  
העומר העשוי משעורים, אנו פועלים למעלה שגם המלאכים ייכללו בבחינת  
"בהמה רבה" (כפי שנתבאר באריכות לעיל). כמו כן, על ידי ספירת העומר - שבה  
כל אחד מאיתנו סופר מ"ט יום ובהם הוא ממשיך הארה מהאור העליון לכל חלק  
וחלק בנפש הבהמית שלו - אנו מעוררים אצל הקדוש ברוך הוא רצון להתגלות  
בתוכנו, בתוך המציאות הגשמית של העולם הזה.

---

11 ועיין בזהר פ' תצוה דף קפ"ב סע"ב וכיון כו' ודף קפ"ג ע"א עד אפיק אורייתא כו' וע' לקמן.

**אז בקיצור, שנזכה בספירת העומר השנה להכניס את הנפש הבהמית שלנו להיות חלק מעבודת ה' שלנו, ועל ידי כך להתבטל לה' בלימוד התורה שנקבל במתן תורה, בעזרת השם!**

# וספרתם לכם

## אדמו"ר הזקן – לקוטי תורה

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות כו'. הנה וספרתם הוא לשון בהירות כמו אבן ספיר וכן עשר ספירות הוא לשון בהירות. וזהו וספרתם לכם כו' היינו להמשיך עשר ספירות שיאירו לכם למטה<sup>12</sup>. ולהבין זאת הנה פסח הוא יציאת מצרים וחג השבועות הוא מתן תורה וקודם קבלת התורה היו צריכים לספור ז' שבועות שלימות ואחר כך היו יכולים לקבל התורה<sup>13</sup>.

כי הנה כתיב והחיות רצוא ושוב שלמעלה הכול בבחינת רצוא ושוב. וכמו כן פסח הוא בחינת רצוא ושבועות הוא בחינת שוב כי פסח הוא יציאת מצרים שהוא בחפזון כמו שכתוב ואכלתם אותו בחפזון. וכתיב בחפזון יצאת כו', כי אז היה התגלות אלקות מלמעלה כמאמר עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם בחינת חפזון ולעתיד כתיב כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כו' שלא יהיה בחינת חפזון אבל יציאת מצרים היה בחפזון כו'<sup>14</sup>, והיינו בחינת רצוא ממהלך למעלה מה שאין כן שבועות הוא בחינת שוב שהוא בחינת מתן תורה גילוי רצונו למטה. כמו שכתוב וירד ה' על הר סיני המשכה מלמעלה למטה.

והנה כתיב למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך וכמאמר רז"ל בכל דור ודור כו' שצריך להיות בכל יום בחינת יציאת מצרים, והיינו בקריאת שמע ואהבת כו'. וחזקתם אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי כו'. ובפרט מן ברוך שאמר עד קריאת שמע הוא הכנה שיבוא לבחינת יציאת מצרים ואהבת כו'. והיינו כשיתבונן איך שכל צבא השמים לך משתחווים והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול כו' והחיות זעות מחיל

---

12 עיין בפרדס ש"ח פ"ב בשם ספר הבהיר אמאי אקרי ספירות ע"ש השמים מספרים כו'. ועיין בזהר תרומה קל"ו ב' מאי מספרים כו' דנהרין כו'.

13 ועיין בזהר פ' אמור דף צ"ז.

14 ועמ"ש מזה ברבות ס"פ בא ובמכילתא פ' בא פרשה ז' וע"ש והובא גם כן בילקוט פ' בא. וע' בספר של בינונים פרק ל"א ועמ"ש ס"פ וישב סד"ה כה אמר כו' ונתתי לך מהלכים אבל לעתיד לבוא כשיתגלה בחינת סובב כל עלמין כו' שיהיה גם השוב בחינת הליכה כמו הרצוא כו', ומ"ש סד"ה והיה מספר בני ישראל בעניין שלעתיד תהיה מעלת אתערותא דלתתא גדולה וגבוה לאין קץ כו'. ומכל זה יובן ענין כי לא בחפזון.

כסא נושאות ומנושאות עם כסא אלף אלפים ורבוה רבן ישמשוניה וכולם הם בחינת ביטול תמיד.

וזהו להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו שהוא בחינת הדר מלכותו שכולם בטלים לגביה ממש ונמשך להם הביטול על ידי שמשגיגים כי מלכותך מלכות כל עולמים, פירוש מלכותך שחיות כל העולמות אינו אלא מבחינת מלכותך הארת שמו בלבד לא כמו שהנשמה מחיה את הגוף שעצמיות חיות הנשמה מלוכש בתוך הגוף ממש, אבל מהותו ועצמותו רם ומתנשא כו' ואין שום דבר מלבישו כלל היה הוה ויהיה בלי שינוי כלל כמו שכתוב אני ה' לא שניתי אתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר שנברא כו' בלי שום שינוי כלל ואין שום דבר מכסה ומסתיר נגדו אלא רק הארת שם כבוד מלכותו בלבד זהו חיות והתהוות כל העולמות.

וזהו מלכותך מלכות כל עולמים היינו שכל עולמים אף שהן אלף אלפים ורבוה רבן כמו שכתוב היש מספר לגדודיו ומן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה כו' עם כל זה הם אין ערוך כלל לגבי אורו כו' שהוא בחינת אין סוף ממש וכנודע שאפילו אחד לגבי רבוה רבן יש לו ערך שהוא חלק קטן ממנו. אבל רבוה רבן לגבי בלי גבול בבחינת אין סוף ממש אין ערך כלל.

ועל ידי שמשגיגים את כל הנ"ל על ידי זה הם בחינת ביטול תמיד ועל ידי התבוננות כל הנ"ל בעומק הדעת אזי ממילא יבא לבחינת רצוא בקריאת שמע להיות ואהבת את הויה אלקיך בכל לבבך לצאת מן המצרים וגבולים שכולם הם בחינת גבול, כמו מהלך ת"ק שנה הן בגשמיות הן ברוחניות הוא בחינת מצר וגבול המכסים ומסתירים להיות נראה ליש ודבר בפני עצמו רק לדבקה בו כו' שהוא בלי גבול בחינת אין סוף ממש. וזהו נקרא יציאת מצרים לצאת מן המצרים וגבולים כנ"ל, וזהו שבגלות מצרים נאמר בפרעה לא ידעתי את ה' ששם הויה שהוא היה הוה ויהיה בלי שינוי לא ידעתי רק שם אלקים המכסה ומסתיר להיות יש ודבר בפני עצמו דוקא, וזהו לא ידעתי את הויה שהדעת היה בבחינת גלות. וזהו שחותם בק"ש אני הויה אלקיכם אשר הוצאתי כו' אני הויה דוקא.

וזהו מאמר רז"ל תפלות אבות תקנום. פי' אבות הם חג"ת [חסד גבורה תפארת] שנמשך מהם אהבה ויראה ורחמנות שהם אברהם יצחק ויעקב. והיינו שכל התפלה היא בג' מיני פסוקים, היינו פסוקים של חסד שנעשה מהם בקריאת שמע ואהבת כו' על ידי ההתבוננות כנ"ל שהוא בחינת אברהם אוהבי להיות גילוי האהבה בנפש בחינת רצוא ועל ידי זה אחר כך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך ודברת בם כו'.

ואף שבפרשה שניה כתיב ואספת דגנך עם כל זה נעשה תורתן קבע ומלאכתן עראי, וזהו כי האדם עץ השדה שהוא כמו אילן הצומח בארץ שהעיקר הוא הפרי שעליו עם כל זה יש גם קוצין ועלין וגוף האילן והעיקר הוא רק הפירות כו', כמו כן האדם העיקר הוא הפרי היינו תורה ומצות כמאמר רז"ל מאי פרי מצות וזהו ענין תורתן קבע ושאר כל צרכי גופו הם כמו העלים לגבי הפרי, וזה נעשה הכול מבחינת ואהבת כו' שהוא בחינת אברהם, וכן יצחק בחינת גבורה שנעשה מזה בחינת יראה בנפש פחד יצחק.

ובחינת יעקב הוא בחינת רחמנות דהיינו מי שלבו כלב האבן שאף שמתבונן בכל הנ"ל לא יבא לבחינת ואהבת שבקריאת שמע מחמת שקשור מאד בהבלי העולם להיות יש ודבר בפני עצמו ומחמת זה לבו כלב האבן, אזי העצה לזה הוא לעורר רחמים רבים על נפשו, וכמו שכתוב ליעקב אשר פדה את אברהם וזהו על ידי פסוקי רחמנות שבתפלה והוא המלך המרום כו' ברחמיך הרבים רחם עלינו.

אבינו אב הרחמן רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל ולא נבוש לעולם ועד. פירוש כי הנה כתיב כי לא יראני האדם וחי ואמרו רז"ל בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים כי בחייהם שהנפש מלוכש בגוף ומכסה ומסתיר עליו להיות נראה לו זה העולם ליש ודבר בפני עצמו. אבל בצאת הנפש מהגוף אזי רואים שבאמת מהותו ועצמותו כו' היה הוה ויהיה בלי שום שינוי ואין שום דבר יכול להלבישו כלל ולהסתירו והיה מקח טעות לגמרי מה שהיה נראה לו העולם ליש ודבר בפני עצמו, ואזי הבושה גדולה עד למאד על שכל מחשבותיו ומגמותיו היו בהבלי העולם ובעסקיו כאלו הוא דבר בפני עצמו ממש והוא חוצפא והעזה גדולה כו'. ולכן בקשתנו ברחמיך הרבים רחם עלינו ותן בלבנו

בינה היינו להבין דבר מתוך דבר היינו אף בעוד שהנשמה מלוכש בגוף יבין וישכיל שבאמת הכל בטל בתכלית כמו קודם שנברא העולם בלי שום שינוי ממש כנ"ל ולא נבוש לעולם ועד. בכדי שלא יהיה אח"כ הבושה לעולם ועד. וזהו ליעקב אשר פדה את אברהם<sup>15</sup>.

והנה כל הנ"ל שהוא בחינת רצוא יציאת מצרים אינו אלא לנפש האלוקית בלבד שהיא בחינת גלות בתוך מצרים וגבולים המכסים כו', וכמו שאמר פרעה לא ידעתי את הויה כו', וכמו שכתוב אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך כו' שזהו שנאמר ליעקב שהוא הנפש האלוקית בלבד. יו"ד עקב יעקב חבל נחלתו כי חלק הויה עמו, כמו שכתוב וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' שישראל בלבד שהוא הנפש האלוקית כי ישראל עלה במחשבה ישראל לי ראש כו' וישראל בלבד ראו אשר עשה הויה כו', וכמו כן בקריאת שמע בחינת רצוא יציאת מצרים הנ"ל ואהבת כו' אינו אלא לנפש האלוקית בלבד.

אבל נפש הבהמית מכל מקום הוא רוצה לאכול כמעשה בהמה כו', וכדי לקבל את התורה שהוא גילוי רצונו יתברך כביכול למטה הוצרך להיות מקודם בחינת ביטול נפש הבהמית גם כן<sup>16</sup>, והיינו על ידי הנפת העומר וספירת העומר, כמו שכתוב והניף את העומר לפני הויה לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן.

כי הנה העומר הוא מן השעורים שהוא מאכל בהמה וכמו כן למעלה יש גם כן בחינת בהמה והוא המרכבה העליונה פני אריה אל הימין ופני שור מהשמאל כי חיה בכלל בהמה כמו שכתוב על הים שעשה שלמה עומד על שנים עשר בקר שלשה פונים צפונה כו' שהיא המרכבה העליונה והים עליהם מלמעלה שהיא בחינת ים העליון בחינת בהמה רבה שם ב"ן גימטריא בהמה שהוא שרש המרכבה דפני אריה כו', והמרכבה הנ"ל הוא שרש ומקור לכל הבהמות ונפש הבהמית שלמטה שנמשכים ממנה.

ושעורה שעור ה' והיינו מברורים שלמטה שנבררים ונכללים בחינת בהמה רבה הנ"ל כמאמר יוצר משרתים שיש מלאכים שהם בטלים בכל

---

15 עיין בד"ה מה יפו פעמיק.

16 ועמ"ש ע"פ אדם כי יקריב כו' תקריבו כו' ע"ש.

יום ונבלעים ונכללים בחינת בהמה רבה הנ"ל. כמו המאכל שעורים שנבלע בבהמה שלמטה וחוזרים ומתחדשים בכל יום כו'.

וזהו יניפנו הכהן שהוא בחינת חסד העליון העלה את בחינת בהמה רבה הנ"ל<sup>17</sup> על ידי עומר שעורה שעור ה' הנ"ל. לפני הויה למעלה מהויה כנודע. וזהו ממחרת השבת ולא ממחרת יו"ט שהוא למעלה מבחינת שבת וד"ל.

ועל ידי זה אח"כ על ידי ספירת העומר היו המשכות מקיפים מלמעלה למטה לעומר כו'. וזהו היום יום א' לעומר יום הוא בחינת חסד כמו שכתוב יומם יצוה ה' חסדו והיינו בחינת חסד עליון להמשיך מלמעלה מעלה לבחינת עומר כדי שיהיה ביטול הרצון מגפש הבהמית גם כן דווקא, וזהו לרצונכם כדי שיהיה ביטול הרצון שלכם על ידי המשכת המקיפים הנ"ל על ידי ספירת העומר כו', וזהו וספרתם לכם היינו להמשיך הארת המקיפים הנ"ל שהוא ממחרת השבת דווקא כנ"ל לכם למטה להפוך את גפש הבהמית גם כן שיהיה ביטול רצונכם, וזהו מיום הביאכם את עומר פי' מאותו יום שהניפו את העומר שהוא לפני הויה אזי וספרתם לכם תמשיכו לכם על ידי ספירת העומר שבע שבתות שהם מ"ט מדות.

ואז היה יכול להיות אח"כ מתן תורה בשבועות שהוא גילוי רצונו ממש מלמעלה למטה שהוא למעלה מתפלה שהוא בחינת יציאת מצרים שהוא הרצוא כנ"ל, ואהבת בכל לבבך שעדיין אינו בחינת ביטול בתכלית כי יש מי שאוהב כו', מה שאין כן בלימוד התורה שהוא דבר ה' ממש בפיו כמו שכתוב ואשים דברי בפוך דברי ממש, אני המשנה המדברת בפוך, וכמאמר רז"ל אלו ואלו דברי אלקים חיים כו' שהם דברי אלקים ממש גילוי רצונו ממש למטה, וזהו ודברת בם בם ממש והוא בחינת ובכל נפשך היינו לקשר מחשבה במחשבה כו'<sup>18</sup>.

אך הנה אמרו רבותינו ז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו שמאחר שהוא יש ודבר בפני עצמו אזי אף כשמדבר דברי תורה אין זה דבר ה' כלל ואין זה גילוי רצונו כלל, רק צריך להיות מקודם בחינת

---

17 עיין בזהר פ' בלק דקפ"ח ע"ב.  
18 ועמ"ש סד"ה וארא אל אברהם.

הרצוא יציאת מצרים ממטה למעלה כנ"ל, ועל ידי זה רוח אייתי רוח ואמשיך רוח כי באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ומעורר למעלה המשכת רצונו כביכול למטה.

אך שיתלבש בדברים גשמיים כמו תרומות ומעשרות וקרבות כו' ולא אורחא דמלכא לאשתעי במלין דהדיוטא כו', ועל זה היה צריך מקודם שיניף הכהן את העומר שהוא שעורה שעור ה' מיכלא דבהמה רבה הנ"ל לפני הויה למעלה מהו"ה כנ"ל, ועל ידי זה אח"כ על ידי ספירת העומר היה המשכת המקיפים למטה לעומר וספרתם לכם כו' שבע שבתות כו', והיה יכול להיות אח"כ מתן תורה בשבועות שהוא גילוי רצונו כביכול למטה באותיות התורה<sup>19</sup>.

---

19 ועיין בזהר פ' תצוה דף קפ"ב סע"ב וכיון כו' ודף קפ"ג ע"א עד אפיק אורייתא כו' וע' לקמן.



פעם בא חסיד אל האדמו"ר הזקן והתאונן בפניו: "רבי, איני יכול עוד!".

שאל אותו הרבי: "במה העניין?".

"בשכונתי", סיפר החסיד, "מתגורר חסיד של ר' חייקל (מתלמידי המגיד ממעזריטש), אשר למרות שאינו משקיע רבות בהכנה לתפילה ובעבודת ההתבוננות, תפילתו בוקעת ממנו כשלהבת העולה מאליה. ואילו אני - "המשיך החסיד בלב שבור, "לומד חסידות שעה ארוכה ולאחר מכן יושב ומתבונן כדי להפנים את מה שלמדתי, ולמרות זאת, כאשר אני מגיע אל מילות התפילה, איני מצליח 'לבעור' כל כך!".

ענה לו הרבי: "דע לך שהאש שבוערת בלב חברך אינה האש שלו, היא האש של ר' חייקל רבו!

ואילו הקצת אש שבוערת בך - שלך היא, מעבודתך היא נולדה".

יצא החסיד והלך בשמחה אל עירו ומשפחתו.

## ונקודת האמחה...

גם אנחנו נשמח כשנבין באמת שכל העמל והיגיעה שנדרשים מאיתנו (גם כשלא תמיד רואים תוצאות), נועדו כדי להגיע להתעוררות אמיתית דווקא של הנפש הבהמית שלנו. בזכות הטהרה שעמלנו עליה, נזכה לקבל את התורה אפילו במקומות הנמוכים שלנו, איפה שאנחנו נמצאים.

שנזכה לא להתייאש ולא להתפשר, ולעבוד קשה מתוך שמחה והתלהבות!